
Forskning i Svenskfinland

Det har varit en sorgens tid i Handlingarnas redaktion. Svante som varit tidningens allt i allo i många år gick bort efter en lång kamp med sin svåra sjukdom. Han efterlämnade ett tomrum som inte går att fylla. Han skötte det mesta i tidningen, inte bara sina uppgifter som redaktionssekreterare. Han hade alltid idéer om innehåll, omslag m.m, hjälpte till med språkgranskning och översättningar samt gjorde hela layouten. Vi saknar alla mycket hans glada och optimistiska person.

Den finlandssvenska forskningen har traditionellt varit mycket aktiv. En avgörande förutsättning är god finansiering. Tack vare väl avkastande placeringar av fonderna har Sällskapet kunnat bibehålla sin centrala roll vid finansieringen av medlemmarnas forskning. Sällskapets stöd har alltid varit speciellt viktigt för de unga forskarna, som har svårt att göra sig gällande i tävlan om de stora stiftelsernas understöd. På senare år har Sällskapet dessutom i glädjande hög grad kunnat stödja även etablerade forskare. Tack vare Sällskapets och vissa andra stiftelsers samt till en del universitetssjukhusens statsandelspengar, på finska förkortat EVO (erityisvaltionosuus), har många unga läkare efter avklarad licentiatexamen haft möjlighet att på heltid ägna sig åt forskning. En liten del väljer forskarbannan som sitt yrke, men de flesta söker sig så småningom till sjukhusvärlden med en gedigen färdighet att inleda sina studier i klinisk medicin.

Allmänmedicinens och primärvårdens roll i förhållande till den specialiserade sjukvården har debatterats livligt på senare tid. Hälsocentralerna runt om i landet kämpar med rekryteringssvårigheter, och som en orsak till bristen på hälsocentralläkare har man utpekade de unga läkarnas benägenhet att

söka sig till forskningen. Det är i mitt tycke ett märkligt sätt att se på problemet. Antalet läkare som sysslar med forskning på heltid är säkert större i dag än tidigare, men skillnaden är marginell, och en tvångsförflyttning av läkare från forskningen till "hederligt arbete" löser nog inte problemen. Diskussionen har i alla fall lett till att en betydlig andel av EVO-pengarna nästa år överförs från forskning till undervisning. Att förringa forskningens betydelse för utvecklingen av medicinen är mycket kortsynt. Även om den enskilda läkaren inte ensam löser de stora gåtorna, ger forskarutbildningen de blivande klinikerna en god grund att bygga på, den ger dem ett kritiskt tänkande som väl behövs i dag, då varje behandlingsforms berättigande och kostnadseffektivitet ifrågasätts mer än någonsin. Hälsocentralernas rekryteringsproblem kräver nog andra åtgärder än strypta forskningsmöjligheter för de unga. Primärvårdens betydelse diskuteras i detta nummer av omsorgsminister Eva Biaudet och av chefsläkare Hans Blomberg.

Livet som forskare har alltid varit lättare på universitetssjukhusen än på central- och kretssjukhusen. Det är därför skäl att lyfta extra högt på hatten för alla dem som vid sidan av det tunga rutinarbetet på centralsjukhuset orkar och har lust att göra en aktiv insats för forskningen. I detta nummer vill redaktionen hedra den kvalitativt högtstående finlandssvenska forskning som bedrivs utanför universitetssjukhusen.

Jag tackar alla dem som varit aktiva och erbjudit tidningen material samt önskar läsarna ett gott år 2003.

CAJ HAGLUND